

LITOMĚŘICE

KONCEPCE VEŘEJNÉ SÍDELNÍ ZELENĚ A NÁVRH PARKU POD STRÁNÍ

INSPIRACE

Roberta Burle Marxe jsem si zvolil jako inspiraci pro jeho hravý a organický přístup k navrhování veřejných a soukromých prostor. Blízký je mi jeho názor, že krajina není záležitostí pravítka a úhelníku – při tvorbě parku bychom měli respektovat její rytmus, plynulost křivek a přirozený pohyb. Jeho návrhy často vycházejí z principů abstraktního umění, ale vždy zohledňují funkci a rozumitelnost pro veřejnost. V jeho tvorbě lze vidět snahu o vytvoření prostředí, které je nejen vizuálně působivé, ale také příjemné pro pobyt s promyšleným stínem, výhledy i členěním prostoru.

VIZE PARKU

Vizu parku je vytvoření otevřeného a svobodného prostoru, který přirozeně vybídl ke hře, pikniku či prostému rozvalení se v trávě. Park má být kulíso každodenního života, jehož drobné příběhy lze pozorovat z okruží proměňad, vinoucí se krajinou jako pěšina v Českém středohoří.

Cílem je nabídnout místa, kde člověk načerpá energii z čerstvého vzduchu a slunce, ale i klidná stinná zákoutí, odkud lze v tichu pozorovat pulzující život kolem. Park má být místem rovnováhy mezi pohybem a odpočinkem, mezi společenským a intimním, mezi městem a přírodou.

PARK POD STRÁNÍ

Nově navrhovaný park Pod Strání představuje klíčovou plochu mezi hustě osídleným sídlištěm Družba a rozvíjející se čtvrtí rodinných a vlnových domů – jednou z neukrativnějších lokalit Litoměřic. Ažko-ly je tato plocha v územním plánu určena pro výstavbu rodinných domů, její bezprostřední blízkost k nejhustěji osídlenému sídlišti ve městě nabízí mnohem širší společenské a urbanistický potenciál.

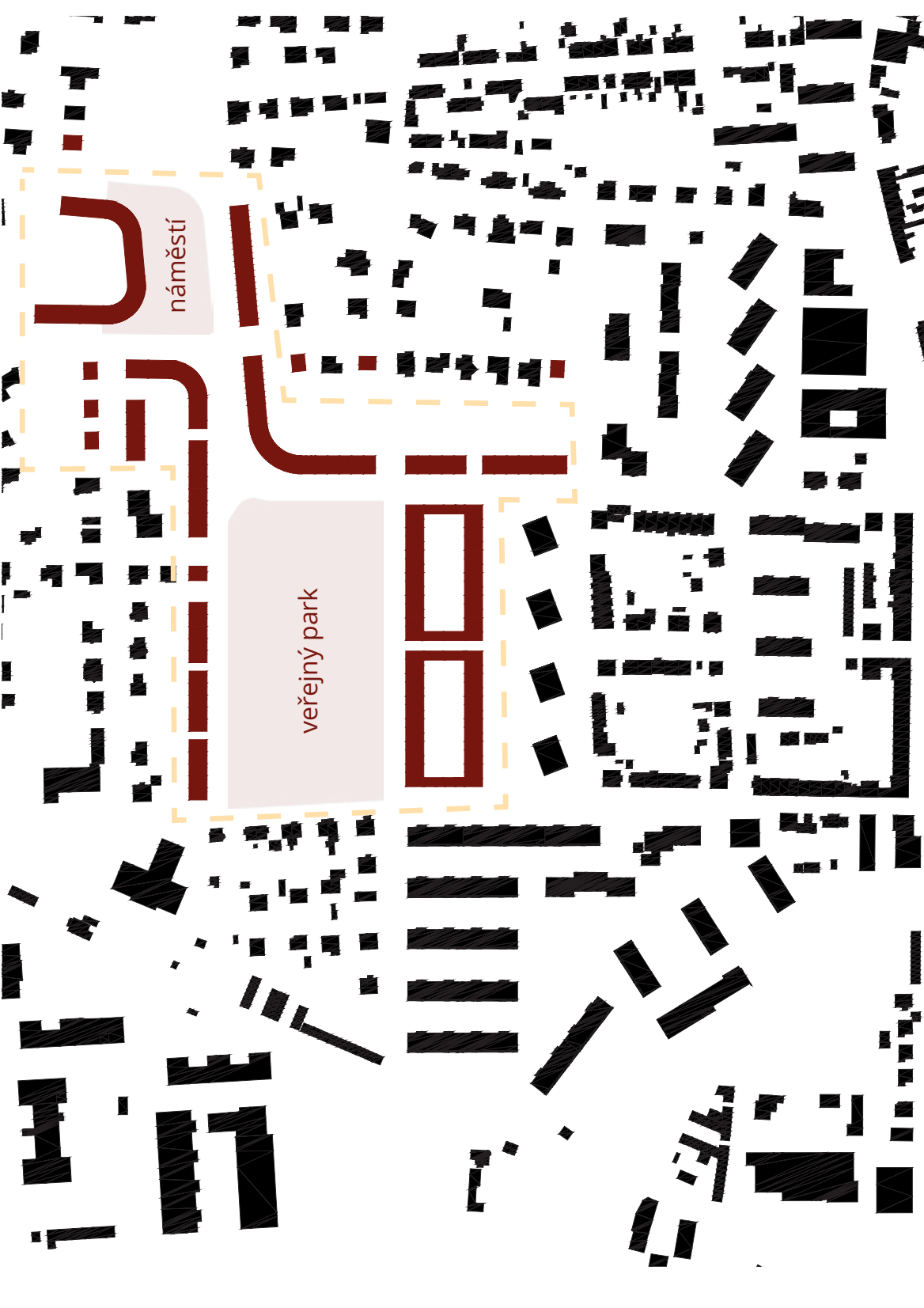
Navrhovaný park reaguje na výrazný deficit kvalitní veřejné zeleně v severozápadní části Litoměřic. V této oblasti zcela chybí větší potylová plocha, která by sloužila k odpočinku, rekreaci a komunitnímu životu. Nový park tak nepředstavuje pouze estetické a ekologické obohacení území, ale především strategickou investici do kvality života obyvatel na sídlišti v severozápadní části města.

Park Pod Strání je nově navrhovaným parkem na zelené louce, jehož centrálním prvkem je retenční nádrž fungující jako přírodní biotop. Hlavní kostru cestní síť tvoří uzavřená červená křivka neboli parková proměňadla a síťe tří metrů, která návštěvníka váhne a provede celým parkem. Díky svému organickému tvaru se při procházce neustále mění výhledy a perspektivy, což pohyb parkem činí pestřejším a vizuálně atraktivním. Při návrhu trasy proměňadla bylo přihlédnuto i k pohledům z okolních šestipodlažních a osmipodlažních bytových domů a tak organické linie přispívají k estetice i z pohledu z okna.

Proměňadla rozdělují park na dvě základní plochy. Uvníř její smyčky je navržena plocha zátěžového trávníku, která slouží jako volný potylový prostor s možností vyhození i hlavní trasy a užšího kontaktu s přírodou. Vnější část parku tvoří květnatá louka, která je nejen vizuálně atraktivní, ale zároveň přispívá k podpoře biodiverzity a usnadnění pravidelné údržby parku.

V ploše květnaté louky jsou vedeny vedlejší cesty o šířce dvou metrů, které propojují okolní městskou zástavbu s centrem parku a hlavní proměňadla. Právě v této části parku je soustředěna většina výsadby stromů, jež tvoří symbolický ráma a při vstupu do něj navozují atmosféru přírodního prostředí. K přiblížení krajinnému charakteru přispívají i dva uměle vytvořené pahorky, které zároveň slouží k estetickému využití zeminy vzniklé při výkopech retenční nádrže.

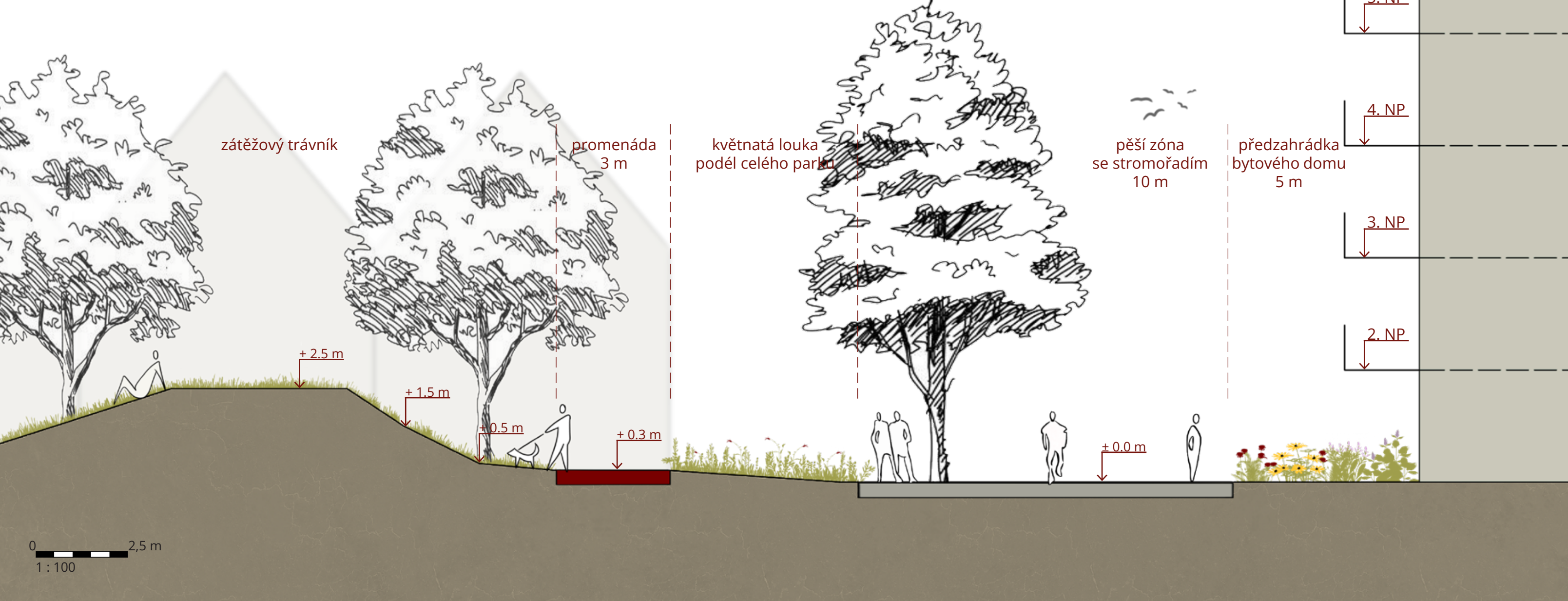
U vodní plochy je situována dřevěná pergola s posezením, odkud se otevírá výhled přes celý park až k hoře Radobýl na obzoru, výraznému symbolu města. V závěti za pergolou se nachází veřejné griloviště s piknikovými stoly a dvěma pevně osazenými grily, které podpoří komunitní život a posílí sousedské vztahy v rámci sídliště. Ve zpevněné ploše je dále umístěna nově vybudovaná studna, z níž bude dočerpávaná voda do retenční nádrže za účelem udržení stálé hladiny.

PĚŠÍ ZÓNA

Společně s výstavbou parku je plánována také přílehlá zástavba nových bytových domů, které nepřesahují šest nadzemních podlaží a budou lemovat východní stranu parku. Pro zajištění kvalitního a bezpečného veřejného prostoru je mezi parkem a obytnou zástavbou navržena desetimetrová pěší zóna se směrnicí dle územního plánu, plynule navazující na veřejný park.

Povrch této zóny bude ze žulové kostky, stejně jako vedlejší parkové cesty. Pěší zóna bude přístupná cyklistům a dopravní obsluze. Pro obyvatele domů bude zajištěno podzemní parkování s výhledy z ulice Bojská a Pleševská. Před vstupy do jednotlivých domů jsou navrženy pět metrů široké předzahrádky. Ty podpoří vztah obyvatel k místu, nabídnou prostor pro jejich iniciativu a péči o okolí.

RETENČNÍ NÁDRŽ

Centrálním prvkem parku je retenční nádrž navržena k zachytávání dešťové vody ze střech nově vybudovaných bytových domů. Dešťová voda je sváděna podzemním potrubím, které se v závěrečné části mění v otevřený přítok. Retenční nádrž má stálou provozní hladinu o objemu 385 m³, přičemž je dimenzována na zvládnutí i extrémních srážek – při přívalových deštích může pojmut až 480 m³ vody.

Retenční nádrž funguje jako přírodní biotop bez mechanické nebo chemické filtrace. Čističí vody je zajištěno přirozenými procesy, zejména prostřednictvím litorálního pásu s mokřadní vegetací, který tvoří přibližně 40 % celkové plochy jezírka. Tento pás zajišťuje biologické čističí úroveň a zároveň poskytuje a rodinným domům. Zároveň umožňují výhled hustotu osídlení při zachování přírodního měřítka zástavby.

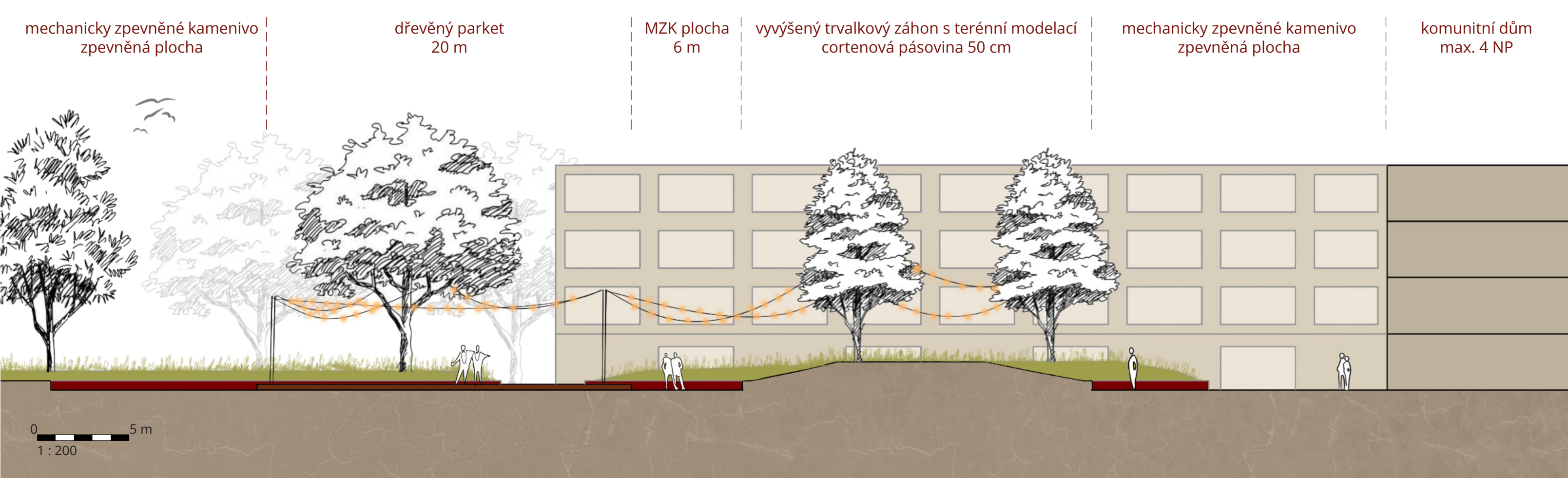
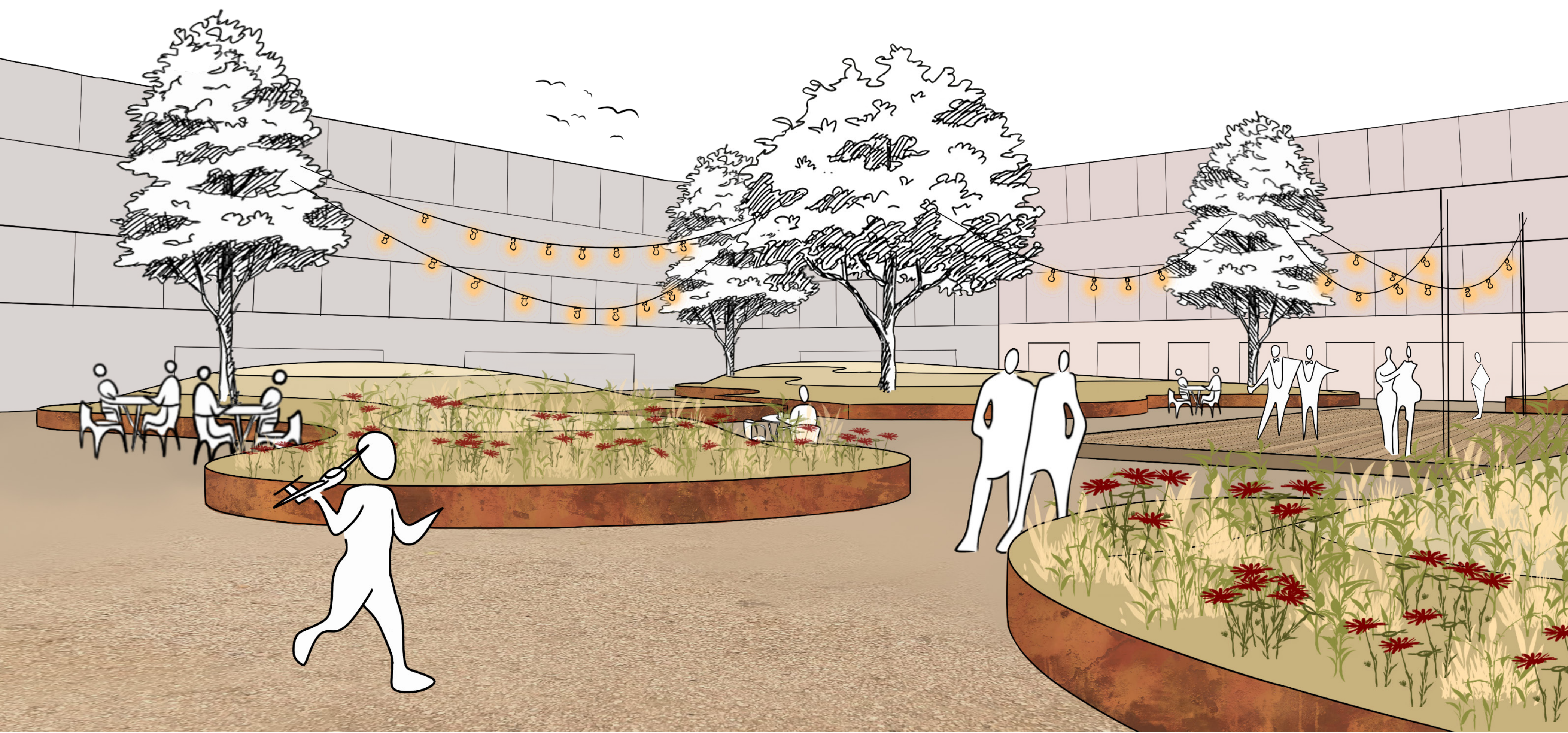
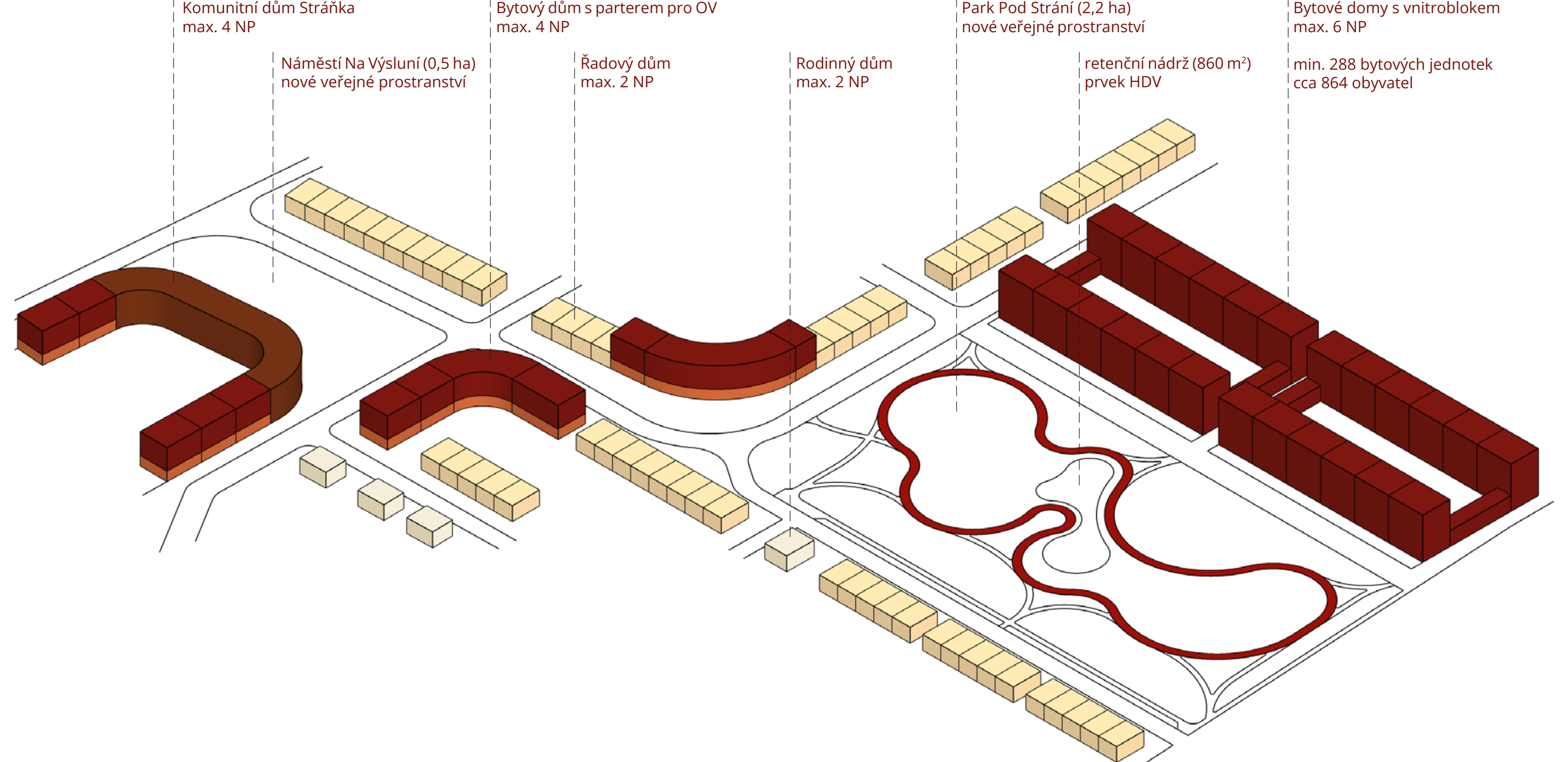
Navržené změny dostatečně kompenzují úbytek ploch určených pro rodinnou výstavbu a zároveň umožňují vznik rozsáhlé veřejné zeleně, která by významně obohatila severozápadní část města, kde kvalitní veřejná zelen v současnosti chybí.

URBANISTICKÁ KONCEPCE

Ideová studie se zaměřuje na nezastavěnou rozvojovou oblast Mířejovické stráně, která je podle platného územního plánu převážně určena k výstavbě rodinných domů. Vzhledem k tomu, že se tato lokalita nachází v těsné blízkosti sídliště Družba, kde žije přibližně 4 600 obyvatel v panelových domech, domníváme se, že by její budoucí využití mělo mít odlišný charakter.

Navrhuji proto proměnit tuto oblast ve veřejný park odpovídající svým rozměram a kvalitou nově vznikající městské čtvrti. Jako kompenzaci za zrušení plánované výstavby rodinných domů navrhuji po okraji parku výstavbu řadových domů, které představují vhodný přechod mezi blízkou panelovou zástavbou a rodinnými domy. Zároveň umožňují výhled hustotu osídlení při zachování přírodního měřítka zástavby.

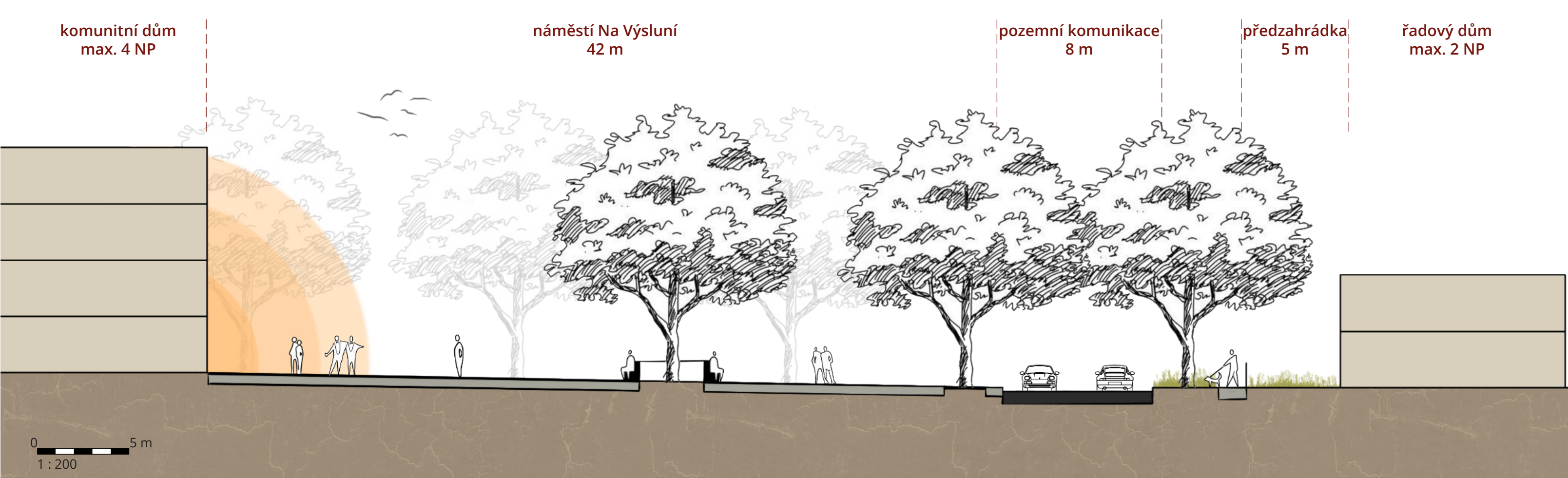
Navržené změny dostatečně kompenzují úbytek ploch určených pro rodinnou výstavbu a zároveň umožňují vznik rozsáhlé veřejné zeleně, která by významně obohatila severozápadní část města, kde kvalitní veřejná zelen v současnosti chybí.

VNITROBLOK

Polocetvřený vnitroblok komunitního centra na náměstí Na Výsluní je navržen jako intimní, potylová zahrada s řazeným přístupem podle provozního řádu. Slouží jako prostor pro místní komunitu.

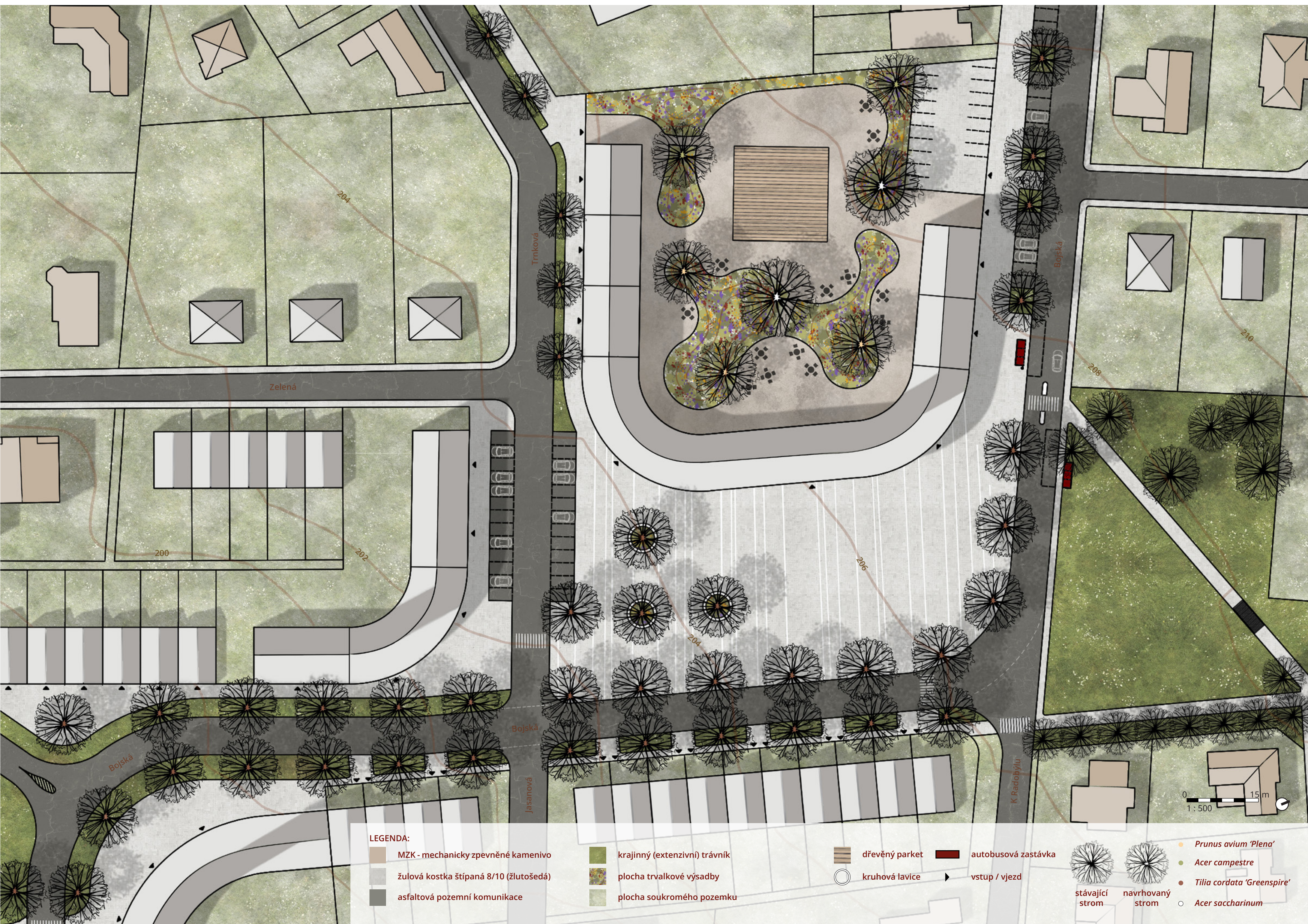
Inspirován byl organické kompozice Roberta Burle Marxe. Vlní se trvalkové záhony lemované corynem a doplněné jemnou terénní modelací vytvářející identitu prostor s průhledy mezi zákoutími. Srdcem zahrady je dřevěný parket – flexibilní podium pro koncerty, slavnosti, proměny, workshopy, pikniky nebo obřady. Povrch tvoří mechanicky zpevněné kamenné, které usnadňuje pohyb a zachovává přírodní ráz. Vnitroblok podporuje sousedské setkávání i každodenní odpočinek.

NÁMĚSTÍ NA VÝSLUNÍ

Nově navrhované náměstí Na Výsluní bude sloužit jako lokální centrum pro obyvatele Mířejovické stráně a sídliště Družba. Na rozdíl od blízkého parku Pod Strání, který nabídne přírodu, je náměstí koncipováno jako plně zpevněný a otevřený prostor. Tento přístup umožňuje klasické městské náměstí využívané pro společenské akce i každodenní život – od trhů a koncertů po posezení v kavárně. Povrch tvoří drobná žulová kostka ve štukovém loži, které umožňuje vsakování vody. Součástí návrhu je i živý parter pro občanskou vybavenost – prostor pro předzahrádky a komunitní život.

Hlavní ulice Bojská je lemována alejí, jejíž rytmus pokračuje v rozptýlené výsadbě stromů na náměstí. Stromy budou mít kvalitní prokořetitelný prostor se strukturálním substrátem a ochranné litinové mříže.

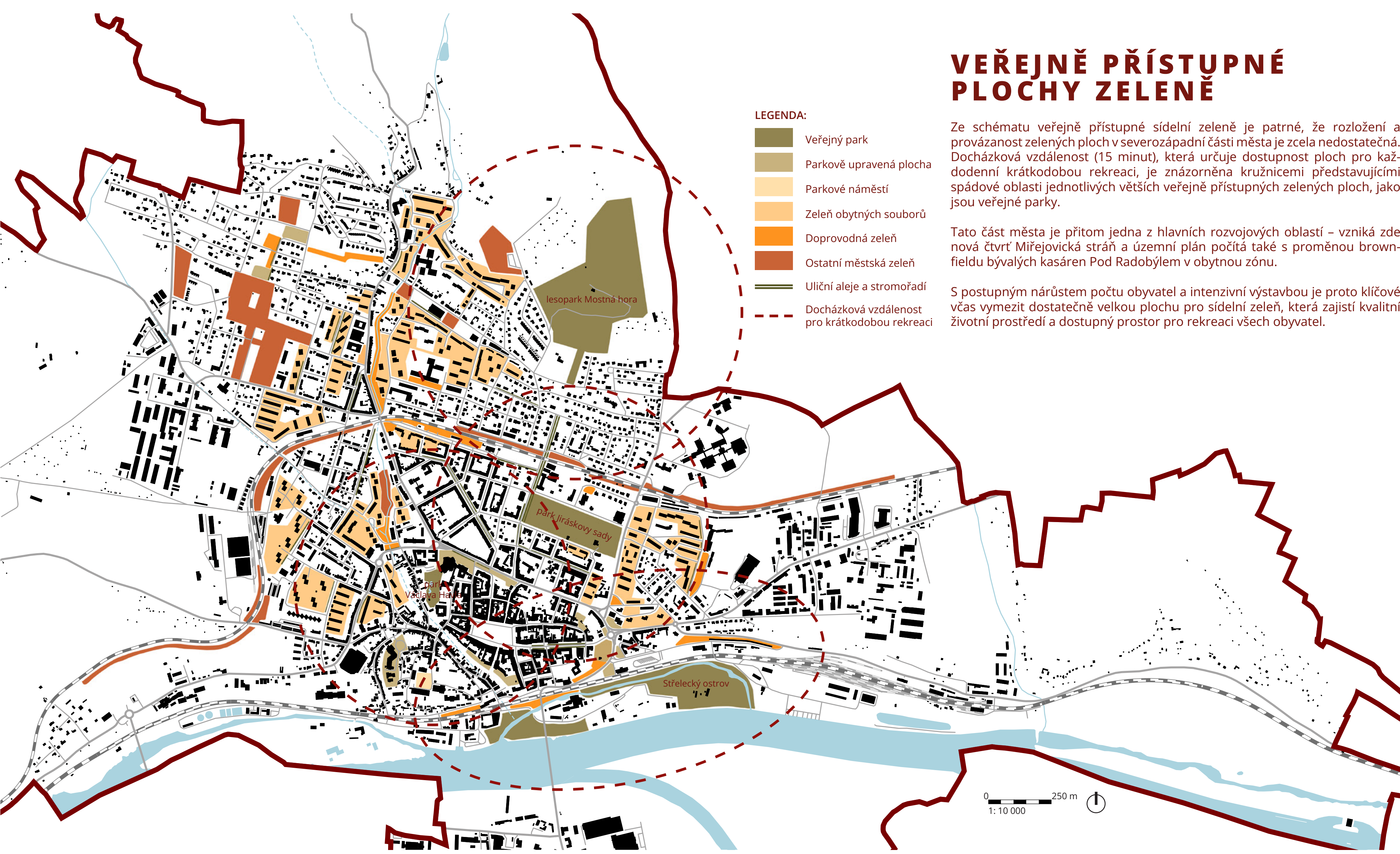

VEŘEJNĚ PŘÍSTUPNÉ PLOCHY ZELENĚ

Ze schématu veřejně přístupné sídelní zeleně je patrné, že rozložení a provizornost zelených ploch v severozápadní části města je zcela nedostatečná. Docházková vzdálenost (15 minut), která určuje dostupnost ploch pro každodenní krátkodobou rekreaci, je znázorněna kružnicemi představujícími spádové oblasti jednotlivých větších veřejně přístupných zelených ploch, jako jsou veřejné parky.

Tato část města je přitom jedna z hlavních rozvojových oblastí – vzniká zde nová čtvrt Mířejovická stráž a územní plán počítá také s proměnou brownfieldu bývalých kasáren Pod Radobýlem v obytnou zónu.

S postupným nárůstem počtu obyvatel a intenzivní výstavbou je proto klíčové včas vymezit dostatečně velkou plochu pro sídelní zelen, která zajistí kvalitní životní prostředí a dostatečný prostor pro rekreaci všech obyvatel.

KONCEPCE ROZVOJE

V rámci celkové koncepce pro katastrální území Litoměřic a Pokratic je navržen rozvoj dvou hlavních páteřních os – podél Pokratického potoka a podél Železniční trati.

Většina pozemků v okolí Pokratického potoka je ve vlastnictví města nebo státu. Přesto je však prostupnost tohoto území výrazně omezená, často zanebaná a roztrhaná do několika neprostupných úseků. V prostoru podél železnice se připravuje výstavba západního obchvatu, přičemž většina dotčených pozemků již patří městu. Tento záměr představuje ideální příležitost k zocelení pěší a cyklistické sítě dle projektové dokumentace, a to společně s izolací zelení a prvky pro zastavení a propojení tras. Navržená stezka by propojila severní část města (Pokratic) s oblíbenou Labskou cyklostezkou. Další možností napojení na Labskou stezku se nabízí i v rámci plánovaného západního úseku obchvatu, čímž by vznikl hodnotný prvek městské infrastruktury.

Závěrečným bodem koncepce je rozložení a vymezení parkové upravených ploch, zejména v severozápadní části města. Klíčovým záměrem je také definování prostoru pro vznik veřejného parku v blízkosti sídliště Družba, který by sloužil jako dostupná a kvalitní rekreační zóna pro obyvatele této hustě obydlené lokality.

